

Las Squadras

1

Informaziuns generalas e messadi tier la radunonza communal dils 26 d'avrel 2016

Messadi per la radunonza communal dils 26-04-2016

Messadi per la radunonza communal dils 26-04-2016 allas 20.00 uras a Sumvitg

La suprastonza communal suttametta a Vus las suandontas fatschentas:

1. Avertura e beinvegni
2. Elecziun da 2 dumbravuschs
3. Approbaziun dil protocol dalla davosa radunonza communal dils 15-03-2016
4. Tractaziun ed approbaziun dall'amplificaziun dalla lescha da baghegiar communal
5. Tractaziun ed approbaziun dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala a Surrein e Cumpadials
6. Tractaziun ed approbaziun dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala concernent l'engrondaziun dalla zona d'explozaziun a Marias (secunda etapa) tenor il plan general da formaziun a Rabiis-Marias
7. Orientaziuns
8. Varia

Tractanda 3: Protocol

Dil protocol dalla radunonza communal dils 15-03-2016 sa vegnir priu investa sin canzlia communal duront las uras da spurtegl. Avon radunonza ei il protocol ultra da quei exponius per investa. Il protocol sa era vegnir abonnaus per la summa da frs. 25.00 per onn tier l'administraziun communal.

Tractanda 4: Tractaziun ed approbaziun dall'amplificaziun dalla lescha da baghegiar communal

Per saver porscher a dus convischins la pusseivladad d'ereger ina casa per indigens a Cumpadials, drova ei ina enzonaziun d'ina pintga parcella e cheutras ina revisiun parziala dalla planisaziun locala. Quella vegn mo lubida, sche la lescha da baghegiar communal vegn adattada allas novas prescripziuns dalla lescha federala davart la planisaziun territoriala, approbada ils 3 da mars 2013 dil pievel svizzer e dapi igl'emprems da matg 2014 en vigur. Quella lescha sebase sin ina nova politica da terren e pretenda ch'ins drovi il terren da baghegiar cun precauziun e spargnusadad. Ei setracta denter auter da procurar, che suloms enzonai stettien veramein a disposiziun per surbaghegiar. Ins vul evitar che terren da baghegiar seigi bloccaus sur onns ora. En applicaziun da quellas prescripziuns federalas pertenda la Regenza grischuna ina

pintga adattaziun dalla lescha da baghegiar (art. 18, lit. a e lit. b). Senza quella amplificaziun approbescha ella neginas midadas dil plan da zonas.

Cun quella adattaziun obtegn la vischnaunca la cumpetenza d'intervegnir en cass ch'igl ei nunpusseivel d'anflar terren da baghegiar disponibel e da prender las mesiras adattadas. Concret munta quei che la vischnaunca survegn la basa legala per acquistar parcellas buca surbaghegiadas per la valeta commerciala (Verkehrswert). Cumprar sa la vischnaunca denton mo parcellas ch'ei enteifer otg onns dapi che questa lescha ei en vigur e tschun onns suenter la realisaziun dall'avertura fundamentala buca surbaghegiadas. Ultra da quei drova ei in basegns fundau per ina gudida dil sulom disponibel ed igl'interess public per gl'acquist sto esser pli impurtants ch'igl'interess privat.

Plinavon vegn ei introduziu ina contribuziun da cumpensaziun per avantatgs e disavantatgs che seresultan dallas mesiras da planisaziun tenor art. 5 dalla lescha dalla planisaziun federala (RPG) ed art. 19 alinea 3 dalla lescha da planisaziun territoriala dil cantun Grischun (KRG). Quei ha denter auter per consequenza ch'ils proprietaris da terren ston pagar ina taxa da 20 % dalla plivalur (Mehrwertabschöpfung) per ina midada dalla zona, p. ex. da terren agricol en terren da baghegiar. Entras quellas midadas planisatoricas s'augmenta la valeta dil schischom a moda considerabla, quei che giustifichescha ina contribuziun en favur dil maun public.

La suprastonza communal ei cunscenta che quella amplificaziun dalla lescha da baghegiar restrenscha empau il dretg dalla proprietad. Las mesiras vegnan denton decretadas entras la legislaziun surordinada e la suprastonza communal ei obligada – bugen ni nuidis – d'exequir quellas prescripziuns. Senza quella adattaziun vegn la Regenza buca a lubir novas enzonaziuns. La vischnaunca sto denton sesviluppar, sch'ella vul augmentar l'attractivladad da viver e dar a famiglias la pusseivladad da secasar en vischnaunca.

Proposta

La suprastonza communal propona alla radunonza communal d'amplificar la lescha da baghegiar communal cun art. 18 a) ed art. 18 b).

Tractanda 4: Tractaziun ed approvaziun dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala a Surrein e Cumpadials

La revisiun parziala dalla planisaziun locala pertucca suletta-
mein duas pintgas parcelas. Ella ei pia da pintga muntada, denton
necessaria per dar a dus convischins la pussevliadad d'ereger ina
casa per igl agen diever.

Ils convischins *Claudio e Lea Cajacob*, Sumvitg vulan baghe-
giar a Cumpadials ina casa da habitar. Ord quei motiv ha il plani-
sader *Kurt Vieli* dil biro *d'inschigniers Cavigelli SA* recumandau da
midar ina part dalla parcella nr. 4066 a Cumpadials dalla zona dil
vitg engrondida 2 secunda etappa en ina zona per baghetgs e sta-
biliments annexs en la zona dil vitg engrondida 2. El ha elaborau
in rapport da planisaziun e cooperaziun ed inoltrau quel agl uffeci
per il svilup dil territori dil cantun Grischun (UST) per preexamina-
ziun. Lez ha renviu la damonda cun l'argumentaziun che Cumpa-
dials possedi aunc entginas parcelas en zona da baghegiar. Igl ei
denton semussau che quellas ein ord plirs motivs buca venalas
ni buca pussevivas da surbaghegiar. Silsuenter han ins encuretq
in'otra sligiazion. A Surrein ei la possessura dalla parcella nr. 777
promta da schar prender quei sulom ord la zona dil vitg engrondi-
da 2 e midar en la zona d'agricultura.

STIPULAZIUN

Zona dil vitg engrondida 2, art. 20 lescha da baghegiar

Per quei intent supplichescha il petent d'instradar la procedura
da midar 722 m² dalla parcella nr. 777 a Surrein dalla zona dil vitg
engrondida 2 ella zona d'agricultura e perencunter zonar entuorn
622 m² dalla parcella nr. 4066 a Cumpadials dalla zona dil vitg
engrondida 2 secunda etappa en la zona dil vitg engrondida 2.

Tenor la nova lescha federala davart la planisaziun territoriala
e sin fundament d'art. 19 alinea 3 dalla lescha da planisaziun ter-
ritoriala dil cantun Grischun (KRG) sto il favorisau pagar tier ina
enzonaziun ina taxa da 20 % dalla plivalur, quei il mument che la
lubientscha da baghegiar passa en vigor legala.

Nies planisader ha preprau il niev plan da zonas sco era il rap-
port da planisaziun e cooperaziun leutier. Quels documents ein
exponi naven dils 11 da mars entochen ils 11 d'avrel 2016 en
canzlia communal a Sumvitg.

Damai ch'ils cuosts da planisaziun vegnan surpri cumpleina-
mein dil petent seresultan per la vischnaunca suletta-
meins cuosts d'administraziun.

Proposta

La suprastonza communal propona alla radunonza commu-
nala d'approbar la revisiun parziala dalla planisaziun locala cun la
sura numnada midada da zonas a Surrein e Cumpadials.

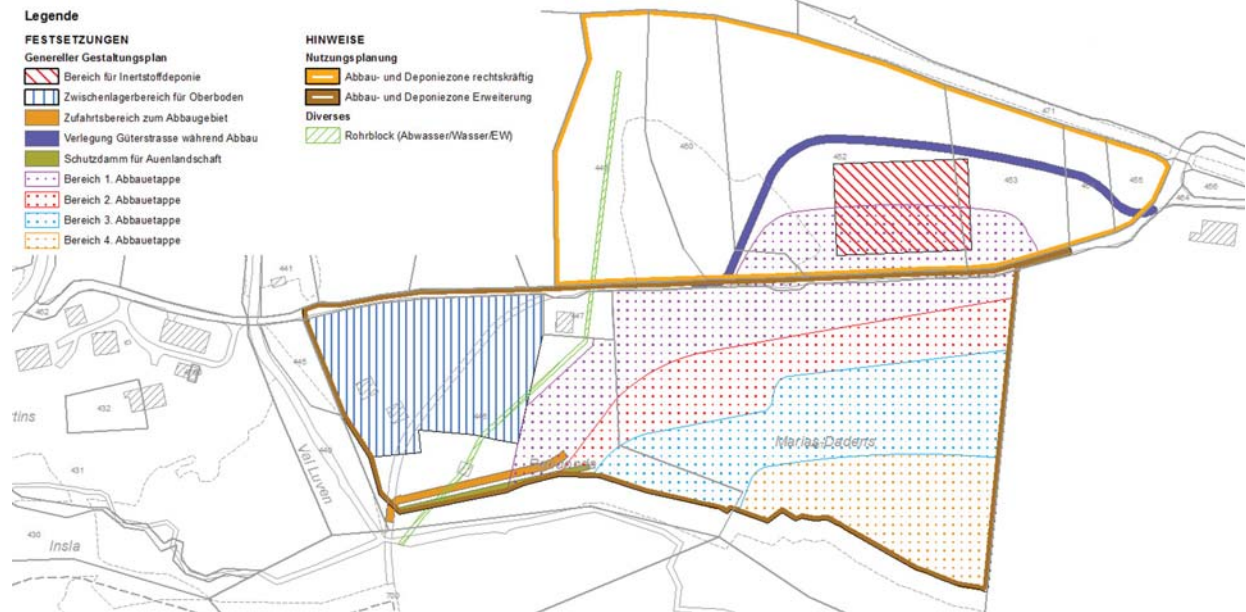
Tractanda 5: Tractaziun ed approvaziun dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala concernent l'engrondaziun dalla zona d'explotaziun a Marias (secunda etappa) tenor il plan general da formaziun a Rabiun-Marias

Ils 24 d'avrel 2001 ha la Regenza dil cantun Grischun appro-
bau la zona d'explotaziun per l'emprema etappa a Rabiun-Marias.
Dapi lu ha l'interpresa *Kies- und Sandwerk AG* explotau rodond
450'000 m³ material ord la cava a Marias. L'explotaziun dall'em-
prema etappa va plaunet da rendiu. Perquei han ils responsabels
dall'interpresa e dalla vischnaunca inziu igl onn 2011 la planisa-
ziun per ina secunda etappa d'explotaziun. Quella cumpeggia las
parcelas 446 e 457 (Randonda e Marias Dadens), che sesanflan
gest sut la via da meglieraziun a Rabiun-Marias. Per survegnir las
lubientschas necessarias eis ei vegniu fatg dapi igl onn 2011 nu-
merusas sondaziuns ed examinaziuns. Denter auter ha ei basi-
gnau in giudicament davart la cumpatibladad cun igl ambient e
l'aua sutterrana sco era in rapport davart la pussevliadad d'ina dis-
locaziun dalla petga dil conduct d'aulta tensiun. Las pretensiuns
statalas ein fetg rigurusas e pretendan sondaziuns fetg detaglia-
das e fundadas.

Il december 2013 ha la suprastonza communal sutta-
mess la proposta per ina nova etappa d'explotaziun da material cun la
documentaziun necessaria agl uffeci per il svilup dil territori dil
cantun Grischun per la preexaminaziun. Il matg 2014 ha la supra-
stonza communal retschert il pareri dalla preexaminaziun. Quel
ha pretendiu sondaziuns ed indicaziuns supplementaras. Com-
munablamein cun l'interpresa interessada alla explotaziun ha la
suprastonza communal analisau minuziusamein las pretensiuns
supplementaras e tratg las conclusiuns ordlunder. Quei ei stau
ina lavur fetg pretensiusa, che ha duvrau bia temps.

Naven dils 24 d'avrel entochen ils 25 da matg 2015 ha l'ex-
posiziun publica dalla midada da zonas giu liug. Duront quei temps
fuss ei stau pusseivel d'inoltrar protestas. Legreivlamein ha ne-
gin fatg diever da quella pussevliadad, aschia che la suprastonza
communal sa ussa sutta-
metter la revisiun parziala dalla planisa-
ziun locala pertuccont l'engrondaziun dalla zona d'explotaziun a
Rabiun-Marias alla radunonza communal per decisiun. Silsuenter
sto la Regenza dil cantun Grischun aunc approbar quella midada.

Secunda etapa d'explotaziun

Ella secunda etapa eis ei previu d'explotar material sin las parcelas 446 e 457. Tenor las calculaziuns fatgas, savess il volumen total muntar a rodund 340'000 m³. Il quantum dependa denter auter dalla pussevividad da dislocar la lingia dil conduct d'aula tensiun e dalla distanza ch'ins sto observar visavi il cunfin dalla zona d'aul edogna. L'explotaziun annuala ei prevedida cun circa 30'000 m³.

La cava sto suenter l'explotaziun puspei vegnir recultivada, aschia ch'ella stat silsuenter puspei a disposiziun per la cultivaziun agricola. Ins quenta da saver deponer rodund 14'000 m³ material per onn. La cava dalla secunda etapa sto esser emplenida en circa 34 onns e lu puspei vegnir recultivada.

Regulaziun dil traffic – untgida dil center dil vitg

Gia all'entschatta dall'explotaziun egl onn 2001 ha la mulesta entras il traffic grev atras il center dil vitg da Rabius caschunav grondas discussiuns. Per evitar pli grondas mulestas dueva il traffic grev vegnir deviaus sur la via da meglieraziun a Marias. Deploablamein ei la situaziun buca semigliurada el decuors dil davos temps. Perquei ei la suprastanza communal sestetada ils dus davos onns d'anflar ina sligiazion adattada per tut ils pertuccai. Sco gia giu communicau a caschun dalla radunonza communal dils 7 d'october 2015 vul la suprastanza communal descargar il vitg dil traffic grev cun ereger in sviament. Ensem cun ils responsabels digl uffeci da construcziun bassa dil cantun Grischun eis ei vegniu examinau pliras variantas. Sin fundament da quellas lavurs preparativas ha la suprastanza communal decidiu igl emprem da fevver 2016 da perseguir vinavon la varianta che meina naven dalla via principala cantunala ella via da meglieraziun a Marias sut il sutpassadi ed da leu perliung dil trasse dalla Viafier Retica (dalla vart sid) entochen ella via da comunicaziun cantunala existenta a Rabius-Curtins. La suprastanza communal quenta ch'ei mondi entuorn 6 tochen 7 onns avon ch'il cantun realiseschi quei project. En quei interval duei il traffic grev vegnir menaus sur la via da meglieraziun da Marias, quei denton mintgamai mo naven dalla primavera entochen igl atun (temps d'explotaziun). Damai che la via da Marias sesanfla en in schliet stan duei ella vegnir sanada per aschia porscher las premissas necessarias per il traffic grev. Ils cuosts da quella sanaziun urgentamein neces-

saria vegnan reparti ulivamein denter la Kies- und Sandwerk AG e la vischnaunca.

Cunvegnientschas cun ils pertuccai

Sco l'emprema etapa d'explotaziun ei era la secunda ina impurtonta fatschenta cun influenzas sigl ambient e consequenzas per ils pertuccai e quei per rodund dus decennis. Perquei ston tuttas damondas esser sclaridas ordavon da rudien.

La suprastanza communal ha informau ils proprietaris dil terren previus per l'enonaziun respectivamen per l'explotaziun. Els s'accordan cun la midada proponida ed han signau ina cunvegnientscha cun l'interpresa indigena.

A vesta dils avantatgs dall'enonaziun ha la suprastanza communal fatg ina entelgientscha cun ils proprietaris davart ina cumpensaziun commensurada per ils avantatgs che seresultan dall'explotaziun da material. Quella sebase sin art. 19 alinea 3 dalla lescha davart la planisaziun territoriala dil cantun Grischun. Ella engrazia als pertuccai per la capientscha demussada.

A sias uras ha la vischnaunca giu fatg ina entelgientscha cun la Kies- und Sandwerk AG davart l'explotaziun da material e la deponia a Marias. Quella datescha dils 13 da zercladur 2001 e pertucca mo l'emprema etapa. El decuors da quest onn ei la pussevividad d'explotar material terminada. Per quei drova ei ina nova cunvegnientscha. La vertenta ei en principi secumprovada, aschia che la suprastanza communal ei sebasada sin quella reglementaziun cun denton far certas adattaziuns allas relaziuns semidadas. En special ein ins sestentaus da reglar clar e precis ils dretgs e las obligaziuns che sedattan entras la secunda etapa d'explotaziun per aschia evitar malcapientschas e malaveglias. Quei pertucca era l'obligaziun da recultivaziun. Ils dus puncts impurtonts dalla cunvegnientscha risguardan il manteniment dalla via Marias e la contribuziun da cumpensaziun ecologica (sco tochen dacheu). Igl ei reussiu d'anflar ina buna entelgientscha denter la Kies- und Sandwerk AG e la vischnaunca. Quella ei vegnida suttascretta ils 10 da mars 2016 sut la resalva che aschibein la radunonza communal sco la Regenza grischuna approbeschien la revisiun parziala dalla planisaziun locala cun l'engrondaziun dalla zona d'explotaziun (secunda etapa).

Revisiun parziala dalla planisaziun locala

Per che la Kies- und Sandwerk AG sappi explotar vinavon material a Marias, suttametta l'interpresa allas autoritads communalas e cantunalas la damonda per la suandonta midada dalla planisaziun locala:

- Engrondiment dalla zona d'explotaziun e da deponia sin las parcelas nr. 446, 447, 451 e 457 cun ina surfatscha da 38'275 m² sco zona surpostada. Las zonas dall'utilisaziun fundamentala vegnan en quei territori buca midadas.
- Midada dallas zonas fundamentalas sunter il cunfin determinau digl uaul.
- Fixaziun dil plan general da formaziun enteifer la zona d'explotaziun e da deponia.

Il planisader incaricau, Kurt Vieli dil biro d'inschigniers Cavigelli SA, ha elaborau il plan da zonas ed il rapport tecnic per quellas midadas da zonas a Rabius. Sco gia menziunau eis ei vegniu inol-

trau duront l'exposiziun publica neginas protestas encunter quella midada da zonas. Plinavon eis ei reussiu d'anflar ina nova convenientscha cun l'interpresa ch'explotescha il material. Cheutras sa quella midada da zonas vegnir suttamessa alla radunonza communal per approbaziun.

La suprastanza communal ei persuadida dall'impurtonza da nezegiar nossas resursas naturalas aschibein sco pusseivel, quei gest el mument nua che l'economia locala e regionala ha gronds fastedis. Cun conceder la pusseivladad d'ina nova explotaziun savein nus promover l'economia e cheutras contribuir al beinstar general.

Proposta

La suprastanza communal propona alla radunonza communal d'approbar la revisiun parziala dalla planisaziun locala concernent l'engrondaziun dalla zona d'explotaziun a Marias (secunda etapa) tenor il plan general da formaziun a Rabius-Marias.

Informaziuns cuortas

Determinaziun da zonas da protecziun dall'aua sutterrana per garantir la qualitat dall'aua da beiber

La situaziun da partenza

Gia dapi biars onns pretenda la lescha pil schurmetg dallas auas ch'il territori entuorn las tschaffadas dallas fontaunas d'aua da beiber stoppien vegnir schurmegiadas. Biaras vischnauncas han gia realisau quella incumpensa. Denter las vischnauncas che han tochen uss aunc buca fatg quei ni mo cun zonas generalas da schurmetg, sauda era Sumvitg. Tochen la fin da quest onn ston quellas lavurs esser serradas giu. Ord quei motiv ha la suprastanza communal surdau gia gl'onn vargau quella lavur al biro da geologia tecnica BTG AG da Sargans.

Nus havein aua da beiber da buna qualitat

En ina emprema fasa ei la qualitat dall'aua vegnida examinada. Quellas controllas han mussau che ton las analisas microbiologicas sco era las chemicas dallas fontaunas da nossas corporaziuns publicas ein bunas tochen fetg bunas. Quei ei in fetg legrevel fatg. Las controllas ein vegnidas pridas dils responsabels dallas corporaziuns ed examinadas digl uffeci cantunal per segirezia da victualias e per la sanadad d'animals dil Grischun (ALT). Tut quels resultats ein publicai sin nossa pagina d'internet sut www.sumvitg.ch.

En ina secunda fasa ei il terren en vischinonza dallas tschaffadas dallas fontaunas vegnius examinaus dil geolog incaricau. Per part ein quellas lavurs era gia terminadas. Tier singulas fontaunas basegna ei uss denton aunc controllas supplementaras.

Emprovas cun color da marcar

Per saver cun segirtad danunder che l'aua che vegn en nos reservuars e lu en nos aquaducts deriva, pretenda ei tier singulas tschaffadas da nossas fontaunas aunc emprovas specialas. Quei pertucca las tschaffadas dallas fontaunas en la Val Rabius, la fontauna da Planatsch (Sumvitg) sco era la fontauna da Caho el Bogn Tenigia. Sin fundament da quels resultats sa lu la zona da protecziun vegnir fixada definitiv.

Quellas emprovas ston vegnir annunziadas agl uffeci federal per natira ed ambient (BAFU) sco era agl uffeci cantunal per natira ed ambient (ANU). Medemamein vegn igl uffeci da pesca sco era la polizia cantunala teni sil current davart quellas emprovas.

Cu han quellas emprovas liug?

Sche l'aura lubescha vegnan quellas emprovas fatgas igl gliendisdis dils 9 da matg e mardis ils 10 da matg 2016. Quellas substanzas ch'ei drova per marcar l'aua ein absolutamein buca nuscheivlas, san aber effectuar che l'aua secolurescha per muments cotschna. Quei fenomen sesligia lu sunter cuort temps puspei ed ha negina influenza negativa sin la qualitat dall'aua. Perquei ein quellas eventualas midadas dalla color dall'aua duront ils dis numnai ed era aunc plirs dis sunter, tier las fontaunas menziunadas, negin motiv da inquietonza.

Las novas zonas da protecziun

En ina tiarza fasa vegn fixau ils cunfins dallas differentas zonas da protecziun. Sch'ei fa basegns ston quellas zonas (silmeins la zona I) vegnir claudas ora e gaudan aschia absoluta protecziun. Quei ein mesiras per saver garantir era egl avegnir a nossa populaziun aua da beiber da buna qualitat.

Egl avegnir stattan era ils plans cun indicau tut las zonas da protecziun sin territori da nossa vischnaunca a disposiziun a mintga convischina e convischin.

La suprastanza communal engrazia per la capientscha dalla populaziun. Per damondas en quei connex saveis era s'annunziar tier il responsabel dil departament dil provediment d'aua per telefon 076 456 90 97 ni per mail giusep.bearth@sumvitg.ch.

Departament provediment d'aua
Bearth Giusep, gerau

Editura

Vischnaunca Sumvitg, Quadras su 5, 7175 Sumvitg
telefon: 081 920 25 00, fax: 081 920 25 08,
e-mail: info@sumvitg.ch